

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ЗДОРОВ'Я
МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ
ТА СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ «КІНЕЗІО»**

**ВСЕУКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ
«МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД У ФІЗИЧНІЙ
РЕАБІЛІТАЦІЙНІЙ МЕДИЦИНІ»**

20 травня 2022 р., м. Харків

Збірник наукових праць

Випуск 1

Харків – 2022

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД КІНЕЗОТЕРАПІ ПАЦІЄНТА ІЗ ГЕМОРАГІЧНИМ ІНСУЛЬТОМ

Клеценко Л.В., Вишар Є.В.

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна,
[kletsenko @ukr.net](mailto:kletsenko@ukr.net), evishar08@gmail.com

Вступ. Геморагічний інсульт - крововилив у речовину головного мозку, який виникає внаслідок розриву артерії або шляхом діapedезу еритроцитів при гіпертонічній хворобі, атеросклерозі мозкових судин. Причини первинного ВМК мають різноманітне походження і не завжди можуть мати чітко обґрунтовану етіологію. Зазвичай діагноз встановлюють шляхом виключення вторинних причин під час ретельного обстеження.

В процесі реабілітації хворих з геморагічним інсультом приймають участь фахівці різних спеціальностей, з яких формується мультидисциплінарна команда. Загальні базові особливості відновлювального періоду після геморагічного інсульту передбачають диференціацію комплексу реабілітації по чотирьом клініко-функціональним групам. Завдання раннього періоду фізичної терапії, ерготерапії при геморагічному інсульті включають: попередження і лікування ускладнень, що пов'язані з іммобілізацією; визначення функціонального дефіциту і збережених можливостей хворого; покращення загального фізичного стану; покращення рухових, сенсорних функцій; відновлення самообслуговування і елементарних побутових навичок.

Експериментальну програму фізичної терапії, ерготерапії при геморагічному інсульті в відновлювальний період було розроблено згідно наказу МОЗ України від 03.08.2012 № 602 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ішемічному інсульті» та наказу МОЗ України від 17.04.2014 № 275 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при геморагічному інсульті». При розробці програми фізичної терапії, ерготерапії при геморагічному інсульті в відновлювальний період також ми взяли до уваги рекомендації Української Асоціації фізичної терапії та орієнтувалися на останню актуальну версію (2010 року) австралійської клінічної настанови з допомоги пацієнтам після перенесеного інсульту, оскільки ця клінічна настанова більш ширше та детальніше розкриває клінічну діяльність фізичного терапевта при наданні допомоги пацієнтам після перенесеного інсульту.

Мета. Оцінити ефективність розробленої нами програми фізичної терапії, ерготерапії при геморагічному інсульті в відновлювальному періоді.

Матеріали та методи. Експериментальну програму фізичної терапії, ерготерапії при геморагічному інсульті в відновлювальний період розроблена для пацієнта віком 71 рік, чоловічої статі з діагнозом «Гостре порушення мозкового кровообігу за геморагічним типом: субарахноїдально-паренхіматозний крововилив із формуванням інсульт-гематоми лівої скронево-підкіркової ділянки головного мозку із проривом у шлуночкову систему із правобічною геміплагією, сенсо-моторною афазією». Дані об'єктивного статусу: стан пацієнта задовільний, шкірні покриви чисті, периферичні лімфатичні вузли не пальпуються, у легенях хрипи відсутні, тони серця ритмічні, пульс 67, ритмічний, АТ (на обох руках) 140/100 мм.рт.ст., температура тіла 36,7, живіт м'який, безболісний, набряки відсутні, стул та сечоспускання - контрольовані. Період – післялікарняний, руховий режим руховий режим - щадно-тренуючий.

Результати та їх обговорення. Перед початком проведення реабілітаційних заходів нами було проведено тестування, яке показало наступні результати: Шкала Бартел (бали) – 60; Шкала Ренкіна (бали) - 4; 10-метровий тест - до 4 хв (з паличкою на 4 опори); Шкала Берга – 11; МоСА(бали) - 27; Тест «Встань та йди» - 7 хв (з паличкою на 4 опори); Тест контролю тулуба (бали) – 75; FIM- 75.

Розроблена нами програма фізичної терапії, ерготерапії при геморагічному інсульті в відновлювальний період являє собою комплексний курс фізичної терапії, ерготерапії, який здійснюється поетапно і містить такі складові: пасивні рухи у суглобах; заняття з кінезотерапії; електрична стимуляція плеча.

Пасивні рухи у суглобах. Завдання цього комплексу полягає в тому, щоб посилити кровообіг в області великих і дрібних суглобів тіла. Допоміжний засіб у відновленні втрачених функцій, використовується для профілактики контрактури суглобів, а також полегшення болю у них. Пасивні рухи потрібно виконувати у повільному темпі з якомога більшою амплітудою. Рухи не повинні супроводжуватися болем. Під час виконання недопустимі різкі рухи у момент розтягування спастичних скорочених м'язів, вони можуть у відповідь викликати рефлекторне скорочення м'язів.

Кінезіотерапія - метод лікування, що використовує рухи для відновлення здоров'я, працездатності, попереджує наслідки патологічного процесу. В основі методу лежать педагогічні та фізіологічні принципи формування рухів та управління ними.

Фізичні вправи розвивають рухові можливості, активують вегетативні системи, стимулюють і нормалізують функції всіх систем організму, підвищують супротив організму до несприятливих факторів зовнішнього середовища.

Функціональна електрична стимуляція. При вивченні ефективності функціональної електричної стимуляції для поліпшення рухових функцій після інсульту отримані різні результати. І в мета-аналізах, і в систематизованих оглядах виявлено підтвердження ефективності функціональної електричної стимуляції у вигляді збільшення м'язової сили у хворих після інсульту. Для проведення електричної стимуляції використовувався PowerDot 2.0, мета: застосування при постінсультному підвивиху плеча. Електростимуляція застосовувалася на дельтоподібний м'яз, після кожного заняття з пацієнтом протягом 30 хвилин.

Після застосування авторської програми фізичної терапії нами було виявлено якісно позитивні зрушення у функціональному та психофізичному стані пацієнта, про що свідчить позитивна динаміка досліджуваних показників: після застосування авторської програми фізичної терапії нами було проведено тестування у пацієнта, яке показало наступні результати: Шкала Бартел (бали) – 87; Шкала Ренкіна (бали) - 2; Швидкість ходьби (GV) - 3 хв (без допоміжних засобів); Шкала Берга – 24; МоСА (бали) - 27,2; Тест «Встань та йди» - 6 хв (без допоміжних засобів); Тест контролю тулуба (бали) – 100; FIM - 102.

Висновок. Отже, розроблена нами експериментальна програма фізичної терапії для пацієнта з геморагічним інсультом у відновлювальний період виявилась ефективною. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у подальшому вдосконаленні фізичної терапії осіб із геморагічним інсультом засобами кінезотерапії.